

CS

CS

CS

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 24.11.2009
KOM(2009)647 v konečném znění

PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE
KONZULTACE O BUDOUCÍ STRATEGII „EU 2020“

PRACOVNÍ DOKUMENT ÚTVARŮ KOMISE
KONZULTACE O BUDOUCÍ STRATEGII „EU 2020“

(Text s významem pro EHP)

Evropa prochází obdobím hlubokých změn

Evropu silně zasáhla nejhorší hospodářská a finanční krize za poslední desítky let, při které došlo k prudkému propadu hospodářské aktivity. Míra nezaměstnanosti v roce 2010 zřejmě dosáhne dvojmístného čísla, což je úroveň, která nebyla zaznamenána již deset let.

Společné kroky, jejichž účelem bylo zachránit finanční systém a podpořit poptávku a důvěru prostřednictvím veřejných intervencí, napomohly předejít hospodářské pohromě. Krize nicméně oslabilu naši odolnost. EU teď musí vyvinout větší úsilí a spolupracovat na úspěšném překonání krize a vytvoření příští generace veřejných politik ve velmi odlišných podmínkách.

Překonání krize by mělo být okamžikem vstupu do nového udržitelného sociálně tržního hospodářství, které bude promyšlenější a ekologičtější, kde naše prosperita bude vycházet z inovací a lepšího využívání zdrojů a kde klíčovým vstupem budou znalosti. Tyto nové podněty by nám měly napomoci získat nové zdroje udržitelného rozvoje a vytvořit nová pracovní místa jako protiváhu k vysoké míře nezaměstnanosti, se kterou se může naše společnost potýkat v nadcházejících letech. Uspějeme však pouze tehdy, pokud vytvoříme a zavedeme v reakci na krizi účinná opatření. Jinak je rizikem období nízkého růstu, jež by Evropě jen ztížilo řešení problémů, se kterými se v současnosti potýká.

Abychom tohoto udržitelného růstu dosáhli, musíme se dohodnout na programu, který klade důraz na lidi a odpovědnost. Desetileté úsilí, které mělo za výsledek snížení míry nezaměstnanosti v EU z 12 % na 7 %, může být krizí zničeno. Potřebujeme nové zdroje růstu, které by nahradily pracovní místa ztracená v krizi.

Tento nový přístup musí těžit z výhod světa globalizace a propojenosti, který krize ještě více zvýrazňuje. EU potřebuje pracovat jak na domácí půdě, tak na mezinárodních fórech, jako je G20, aby využila nové příležitosti, jež jsou zásadní pro dosažení našich cílů pro období do roku 2020.

Strategie EU do roku 2020 je vytvářena jako nástupce stávající Lisabonské strategie, která byla reformní strategií v období minulých deseti let a pomohla EU přestát bouři nedávné krize. Strategie EU do roku 2020 staví na jejích výsledcích, jako je partnerství pro růst a zaměstnanost, a upravuje ji tak, aby lépe odpovídala novým úkolům. Těží rovněž z užitku, který vzešel z koordinované reakce na krizi v Plánu evropské hospodářské obnovy. Komise zastává názor, že strategie EU do roku 2020 by se měla zaměřit na klíčové oblasti politik, kde spolupráce EU a členských států může přinést nejlepší výsledky, a na vylepšení dosahovaných výsledků prostřednictvím lepšího využívání nástrojů, které jsou k dispozici.

Účelem tohoto konzultačního dokumentu je získat názor ostatních institucí a zúčastněných stran na nový přístup. Komise zamýšlí přijmout formální sdělení určené jarnímu zasedání Evropské rady na začátku roku 2010. Úspěch vize týkající se období do roku 2020 závisí na

partnerství pro pokrok, který kombinuje závazky členských států přijmout opatření na vnitrostátní úrovni a využívání nástrojů Společenství, aby bylo co nejlépe naloženo s potenciálem, jež se nabízí na úrovni EU. Komise ve svém sdělení tedy uvede jak opatření, o kterých se domnívá, že by měla být přijata na vnitrostátní úrovni, tak podrobné návrhy na opatření na úrovni Společenství.

Rozpoznat omezení a čelit novým úkolům

Úspěšná strategie EU do roku 2020 musí být postavena na kvalitní analýze omezení, kterým budou tvůrci politik v příštích letech čelit, a na správném určení úkolů, které budou muset být řešeny.

Finanční a hospodářská krize těžce poznamenala veřejné finance, podniky, zaměstnanost i domácnosti. Tvůrci politik budou muset najít na všech úrovních způsoby, jak nastartovat dynamiku hospodářství s omezenými rozpočtovými rezervami, které budou mít k dispozici. Jakmile budou schodky veřejného sektoru znovu pod kontrolou, musí být veřejné výdaje reformovány způsobem, který by nám umožnil dosáhnout naší vize pro období do roku 2020. Omezit výdaje v oblastech zaměřených na budoucnost, jako jsou vzdělání a výzkum, by dosažení této vize ztížilo.

Při rozvíjení nové vize a směru politiky EU si musíme uvědomit, že zachování energií, přírodních zdrojů a surovin, jejich účinnější využívání a zvýšená produktivita budou klíčovými hybnými silami budoucí konkurenceschopnosti našeho průmyslu a našeho hospodářství.

Musíme rovněž vzít na vědomí problém, který představuje demografie Evropy: již před krizí se očekávalo, že demografické změny, které sníží podíl mladých osob v celkové populaci, budou mít okolo roku 2020 za důsledek podstatné snížení potenciálního růstu. Krize vyhroutil dlouhodobé sociální problémy, kterým Evropa dnes čelí, jako jsou integrace zvyšující se přistěhovalecké populace, sociální vyloučení, dětská chudoba a mezigenerační solidarita v souvislosti se stárnoucí společností. Za účelem úspěšného vyřešení těchto úkolů bude muset míra zaměstnanosti jak mužů, tak žen rychle růst a systémy sociálního zabezpečení budou muset být modernizovány, aby poskytovaly dostupná řešení budoucích potřeb naší společnosti.

To znamená, že nové politiky musí prokazatelně přispívat k sociální soudržnosti, řešit nezaměstnanost a posilovat sociální začleňování a zároveň zabezpečovat dobře fungující pracovní trhy. To si vyžaduje přeměnu vzdělávacích systémů a pracovních trhů, zvyšování mobility a podporu dynamiky Evropy s cílem uvolnit náš inovační a kreativní potenciál.

Úkol stát se promyšlenějším a ekologičtějším hospodářstvím si vyžádá zvýšenou politickou koordinaci, aby se naše hospodářství stalo konkurenceschopnějším. Naše sociální, hospodářské a environmentální cíle musí být úzce propojeny, abychom do roku 2020 dosáhli našich tematických priorit. V tomto dokumentu se Komise snaží získat náhled na to, jak může EU v desetiletém horizontu nastavit své priority, které by umožnily EU a národním úrovním spolupracovat na řešení stávající krize a mobilizovat nové zdroje růstu a které by zajistily sociální a územní soudržnost v souladu se základními zásadami Lisabonské smlouvy.

Klíčové priority EU do roku 2020

Aby Evropa dosáhla udržitelného sociálně tržního hospodářství, které bude promyšlenější a ekologičtější, musí podporovat klíčové dohodnuté priority a pracovat po několik let na jejich dosažení. Žádný členský stát nemůže sám úspěšně tyto úkoly vyřešit. Politika EU rovněž není jednoduchým součtem 27 národních politik. Tím, že budeme spolupracovat na společné vizi, můžeme dosáhnout celkového výsledku, který bude přesahovat součet jeho částí. To je programem pro všechny členské státy, ať již jsou velké nebo malé, staré nebo nové, vysoce rozvinuté či stále se rozvíjející: rozšířená EU sestává z různých úrovních vývoje, a tudíž z různých potřeb. Ale vize EU pro období do roku 2020 se vztahuje na všechny a může být přizpůsobena různým výchozím situacím a národním zvláštnostem tak, aby podporovala růst pro všechny.

Pro lidi a podniky existují velké příležitosti, pokud jsou připraveni se jich chopit. Cílem Komise je, aby Evropa udávala směr, byla konkurenceschopná a prosperující jako propojené a ekologičtější hospodářství, jež je vstřícnější vůči začlenění a založené na znalostech, a které bude rychle a udržitelně růst a tvořit vysokou míru zaměstnanosti a sociálního pokroku. Aby toho Evropa dosáhla, potřebuje silnější a konkurenceschopnou průmyslovou základnu, moderní odvětví služeb, prosperující zemědělství, hospodářství venkova a námořní odvětví. Evropa v roli prvního aktéra, který bude vytvářet tuto společnost budoucnosti, může získat významný prospěch z vývoje konkurenceschopných inovativních výrobků, výstavby infrastruktury budoucnosti, vstupu na nové trhy a vytváření nových, vysoce kvalifikovaných pracovních míst.

Ale prospěch může být mnohem větší. Evropa, jež je otevřena světu, bude nadále modelem, který ostatní budou následovat a budou se inspirovat jeho hodnotami a který bude posilovat vysoké pracovní, environmentální a bezpečnostní normy po celém světě. Tímto způsobem může EU zaujmout celosvětové prvenství tím, že dokáže, že se správným politickým rámcem a s plným využitím nových aktérů a struktur, které nabízí Lisabonská smlouva, je možné kombinovat otevřenost potřebnou k zajištění stávající hospodářské dynamiky s dodržováním sociálních a environmentálních zájmů našich občanů.

Komise zastává názor, že klíčové hybné síly strategie EU do roku 2020 by měly být tematické, zaměřené na následující priority:

- (1) ***Vytváření hodnot prostřednictvím růstu založeného na znalostech.*** Ve světě, kde inovace je podstatou rozdílu jak u produktů, tak postupů při plném využití potenciálu vzdělání, výzkumu a digitálního hospodářství, budou posíleny příležitosti a sociální soudržnost;
- (2) ***Posílení úlohy občanů ve společnostech vstřícných vůči začlenění.*** Ve světě, který výměnou za vyšší adaptabilitu bude nabízet více pracovních míst, bude zásadní získávat nové dovednosti, posilovat kreativitu a inovace a rozvíjet podnikání a hladký přechod mezi pracovními místy.
- (3) ***Budování konkurenceschopného, propojeného a ekologičtějšího hospodářství.*** Ve světě s vysokými cenami a konkurencí v oblasti energie a zdrojů by EU měla účinněji konkurovat a zvyšovat svoji produktivitu nižší a efektivnější spotřebou neobnovitelné energie a zdrojů. To bude stimulovat růst a pomáhat plnit naše cíle v oblasti životního prostředí. Prospěje to všem hospodářským odvětvím, od tradičních zpracovatelských odvětví po nové podniky zabývajícími se špičkovými technologiemi. Zlepšení a propojení infrastruktury, snižování administrativní zátěže a urychlené zavádění inovací na trh rovněž přispěje k tomuto cíli.

Tyto priority povedou tvorbu vnitřních a vnějších politik EU. Podpora mezinárodní spolupráce a mnohostranného řízení, včetně účinného, spravedlivého systému mezinárodního obchodu a finančního systému založeného na pravidlech, bude nedílnou součástí strategie EU do roku 2020. Komise se snaží získat názory na následující priority, o kterých se domnívá, že jsou klíčovými hybnými silami strategie EU do roku 2020.

1. Vytváření hodnot prostřednictvím růstu založeného na znalostech.

Znalosti jsou motorem udržitelného růstu. V rychle se měnícím světě se dosahuje rozdílu prostřednictvím **vzdělání a výzkumu, inovací a kreativity**.

Posílení **vzdělávání** je jedním z nejúčinnějších způsobů boje s nerovností a chudobou. Je potřeba najít urychlené řešení pro vysoký počet žáků s problémy v základních dovednostech (čtení, matematika a přírodní vědy), aby byla zvýšena zaměstnatelnost mladých lidí a aby se mladí lidé po škole zapojili do světa práce. Předcházení předčasnému odchodu ze vzdělávacího systému sníží budoucí vyloučení z trhu práce a hrozbu budoucího sociálního vyloučení. Je potřeba klást větší důraz na ohrožené skupiny, rovnost žen a mužů a sociální soudržnost, aby bylo zajištěno, že nikomu nebudou znalosti upírány.

V Evropě se nacházejí některé z nejlepších světových univerzit. Ale naší ambicí by mělo být mít jich o mnoho více a přeměnit je na skutečné hybné síly znalostí a růstu. To si bude vyžadovat nejenom investice, ale i reformy a v případě potřeby konsolidaci, užší spolupráci, včetně spolupráce s podniky, a otevřenější postoj ke změnám. S cílem napomoci tomuto procesu změn by měly být evropské univerzity srovnávány s nejlepšími univerzitami světa. Zvýšení kvality evropských univerzit a jejich výzkumu by mělo být spojeno s vyšší mobilitou studentů, kteří takto nabudou nových znalostí a jazykových dovedností, získají zkušenosti se životem a studiem v zahraničí a vybudují si kontakty. Mělo by se uvažovat o nové etapě stávajících programů Erasmus, Leonardo a Erasmus Mundus, doplněných národními iniciativami, které by poskytly všem mladým příležitost strávit část jejich studia v jiných členských státech.

Účinný, efektivní a finančně dobře zabezpečený Evropský **výzkumný** prostor je neodmyslitelnou součástí vize EU pro období do roku 2020. EU potřebuje zvýšit své úsilí v oblasti výzkumu, a to sdílením zdrojů, společným rozvojem hlavních výzkumných infrastruktur po celé EU a zvýšením kvality výzkumu na úroveň světové špičky. Rovněž musí maximalizovat a urychlit praktické přínosy výzkumu pro evropské společnosti a malé a střední podniky, a to rovněž prostřednictvím hlavních partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem. Přitažlivost a výkonnost Evropy jako centra výzkumu rovněž závisí na vytvoření vnitřního trhu a atraktivních kariérních vyhlídek pro výzkumné pracovníky. Cestou vpřed je výzkumné partnerství mezi členskými státy a EU, které maximalizuje synergii s jinými politickými oblastmi, zejména inovacemi a vzděláváním. EU musí poskytovat atraktivnější rámcové podmínky pro **inovace a kreativitu**, včetně pobídek pro růst podniků založených na znalostech. Zvláštním problémem je přístup k úvěrům, a to nejenom v důsledku krize, ale také proto, že některé nové zdroje růstu, jako jsou tvůrčí odvětví, potřebují nové typy financování přizpůsobené jejich obchodním modelům. Inovativní podniky by měly mít přístup ke společným veřejným a soukromým zdrojům růstového kapitálu, například rizikovému kapitálu; to je potřeba spojit s administrativním zjednodušením a technickou pomocí s cílem podpořit vznik a růst malých inovativních podniků.

Pro rozvoj kreativity, znalostí a výzkumné kapacity v Evropě je nezbytný dobře fungující systém práv duševního vlastnictví, který umožňuje účinnou a nákladově efektivní ochranu,

umožní existenci inovativních nových podniků, poskytne autorům transparentní správu jejich práv a pomůže univerzitám a výzkumným institucím získávat kapitál prostřednictvím komercializace jejich myšlenek a vynálezů.

Evropa by měla plně využít potenciál **digitálního hospodářství** a stavět na svých silných stránkách v oblasti technologií a znalostí. Digitální hospodářství nabízí velké příležitosti pro malé a střední podniky v průmyslovém odvětví i v odvětví služeb, a to jak při jejich samostatné činnosti, tak jako dodavatelům větších podniků. Nové inovativní podniky vytvářejí nová, často vysoce hodnotná pracovní místa v celé EU. Mohou hrát důležitou roli v regionálním rozvoji. To je důvodem, proč ambiciózní evropská digitální agenda, která zavádí konkrétní kroky směrem k dosažení jednotného trhu online, bude klíčovým prvkem pro evropskou udržitelnou hospodářskou obnovu a sociální rozvoj. S tím spojený růst produktivity bude stimulovat inovaci a kreativitu, umožní snadnější a efektivnější plnění služeb veřejné správy a zvýší příležitosti k účasti a demokratickému vyjádření názorů. Přístup k internetu se stává pro občany nezbytnou součástí plnohodnotného každodenního života. Evropa potřebuje účinné politiky pro digitální začlenění a dovednosti a musí podporovat aktivní účast a vyjadřování názorů prostřednictvím internetu.

Cílem pro období do roku 2020 je vytvořit skutečný evropský znalostní prostor, podporovaný znalostní infrastrukturou světové třídy, ve které všichni aktéři (studenti, učitelé, výzkumní pracovníci, vzdělávací a výzkumné instituce a podniky) mají prospěch z volného pohybu osob, znalostí a technologií (5. svoboda).

2. Posílení úlohy občanů ve společnostech vstřícných vůči sociálnímu začlenění

Mnoho pracovních míst, která byla zrušena, nebude v pokrizovém hospodářství obnoveno. Transformace EU v promyšlenější, ekologičtější a konkurenceschopnější ekonomiku podpoří vytváření nových pracovních míst, a bude tak reagovat na vysokou úroveň nezaměstnanosti. Tento přechod si vyžádá značné úsilí, aby byla zajištěna sociální soudržnost a aby se zabránilo tomu, že budou lidé ze systému vyloučeni. Nová realita vypadá tak, že lidé během pracovního života budou na rozdíl od současné tradice (vzdělání, zaměstnání a odchod do důchodu) častěji měnit zaměstnání, což jim nabídne větší příležitosti. Tato skutečnost vyžaduje rámec pro organizaci a podporu těchto přechodů s možností navázat na některá opatření přijatá během krize (např. zkrácená pracovní doba v kombinaci s odbornou přípravou).

Budou vytvořena nová pracovní místa vyžadující nové dovednosti. Bude třeba zvládnout přechod mezi jednotlivými zaměstnáními a mezi odbornou přípravou a zaměstnáním. Zde by mohla být plně využita **flexikurita**. Úkolem je nalézt nejlepší způsob, jak na jedné straně rozšířit flexibilitu trhů práce jak z hlediska organizace práce, tak z hlediska pracovních vztahů, a na druhé straně nabízet jistotu, kterou poskytuje celoživotní učení a vhodná sociální ochrana. Celoživotní učení musí být mnohem přístupnější a univerzity by měly být otevřenější netypickým studujícím.

Kvalifikace jsou klíčovým prvkem hospodářského růstu a růstu produktivity v Evropě a pro vytváření nových pracovních míst. Celoživotní učení je základním prvkem pro zajištění hladkého přechodu mezi pracovními místy a profesemi a chrání před ztrátami lidského kapitálu při dlouhodobé nezaměstnanosti. Digitální hospodářství nabízí rovněž nové příležitosti pro distanční vzdělávání jako součásti celoživotního přístupu k učení a pro formy komunikace, které mění svět práce tím, že zkracují vzdálenosti a poskytují reálnou možnost pracovat na velké vzdálenosti ve stále větším počtu zaměstnání.

Zajistit, aby naši pracovníci měli dovednosti, kterými by podpořili znalostní ekonomiku, je nezbytnou, avšak ne dostatečnou podmínkou. Nabídka by měla lépe odpovídat poptávce. Je třeba podporovat pracovní mobilitu, aby se zajistilo, že se lidé mohou chopit nových příležitostí tím, že se přestěhují tam, kde je jejich schopností nejvíce třeba. Měli bychom lépe předvídat a sladovat budoucí kvalifikace s budoucími potřebami, zejména pro nové typy zaměstnání, jako jsou ekologické profese, a pro další rostoucí odvětví např. zdravotnictví. Navzdory svému značnému příspěvku k růstu není potenciál migrace plně zahrnut do tvorby politik na úrovni EU ani na vnitrostátní úrovni. Míru zaměstnanosti imigrantů lze zvýšit, zejména u určitých kategorií, jako jsou přistěhovalci s nízkou úrovní vzdělání, ženy a noví přistěhovalci.

Zaměstnání je pravděpodobně nejlepší ochranou proti **chudobě a vyloučení**. Samotná zaměstnanost však nezajišťuje snížení prahu chudoby ani sociální začlenění. Bude potřeba zavést moderní systémy sociálního a důchodového zabezpečení přizpůsobené krizi a stárnutí evropské populace, které zajistí odpovídající úroveň podpory příjmů a budou se vztahovat na ty, kteří dočasně ztratili práci. Potírání neúčinné segmentace trhu práce je jedním ze způsobů zvyšování sociální spravedlnosti.

Aby bylo možné vytvořit více pracovních míst, je třeba v Evropě rozvíjet kulturu podnikání s příznivějším postojem k podnikatelskému riziku a vstřícností k inovacím. **Samostatná výdělečná činnost** by se měla stát reálnou možností pro osoby, které právě ztratily své zaměstnání. Bude však třeba odstranit taková omezení, jako je nerovné zacházení s osobami samostatně výdělečně činnými v rámci většiny systémů sociálního zabezpečení, a překážky související s přenositelností sociálních práv a nároků na důchod při stěhování do jiných členských států.

Cílem do roku 2020 je vytvořit více pracovních míst, dosáhnout vyšší míry zaměstnanosti u obyvatel v produktivním věku, vytvářet lepší pracovní místa s vyšší kvalitou a produktivitou, zajistit spravedlnost, bezpečnost a příležitosti prostřednictvím reálné možnosti pro každého vstoupit na trh práce, zakládat nové společnosti a zvládnout přechody na trhu práce za pomoci moderních a finančně udržitelných sociálních systémů a systémů sociálního zabezpečení.

3. Budování konkurenceschopného, propojeného a ekologičtějšího hospodářství

Evropa musí v budoucím světě s poměrně vysokými cenami energií, omezováním emisí uhlíku a výrazně silnějším soupeřením o zdroje zachovat svou konkurenceschopnost. Účinnější využívání zdrojů, včetně energie, a používání nových ekologičtějších technologií podpoří růst, vytvoří nová pracovní místa a služby, pomůže EU udržet silnou průmyslovou základnu a dynamické odvětví služeb a splnit ekologické a klimatické cíle. Předpokladem úspěchu je zajištění dobře fungujících trhů výrobků, služeb a práce. Ekologizace hospodářství se netýká pouze nových průmyslových odvětví. Stejně důležité je urychlit modernizaci stávajících průmyslových odvětví v Evropě, z nichž mnohá již budou v důsledku krize restrukturalizována. Dosažení těchto cílů bude mít zásadní význam, pokud EU bude lépe konkurovat ve světě, kde budou všechny země hledat řešení těchto úkolů.

Znamená to účinněji využívat materiálové vstupy v ekonomice a zvyšovat **produktivitu** cestou snižování vysokých nároků na zdroje. To znamená změnit naši ekonomiku cílenou regulací (např. podporou energeticky úsporných produktů a systémů), obchodováním s emisemi, daňovou reformou, prostřednictvím grantů, dotací a půjček, prostřednictvím veřejných investic a politiky zadávání veřejných zakázek a za tímto účelem zaměřit náš rozpočet na výzkum a inovace.

Modernizace a propojení infrastruktur a zajištění účinné hospodářské soutěže v síťových odvětvích na jednotném trhu je zásadní pro zlepšování konkurenceschopnosti a zároveň poskytuje spotřebitelům hmatatelné výhody. Je nezbytné, aby Evropa investovala do udržitelných vysokorychlostních sítí. Evropa potřebuje v co nejkratší době 100% širokopásmové pokrytí a musí dosáhnout zavedení vysokorychlostního internetu prostřednictvím rozsáhlého programu investic do optických sítí a bezdrátových širokopásmových technologií.

Rozvoj promyšlené, modernizované **dopravní a energetické** infrastruktury přispívá spolu se zavedením vysokorychlostního internetu k plnění více cílů, včetně dekarbonizace, bezpečnosti dopravy, zabezpečení dodávek energie a konkurenceschopnosti naší propojené ekonomiky.

Pro takovou zásadní změnu však bude třeba přehodnotit politiku dopravy. Zásadním prvkem bude lepší propojení dopravních sítí, rozvoj alternativ k silniční dopravě, podpora čistých technologií a modernizace infrastruktury. Při propojení dopravních sítí budou hrát klíčovou úlohu velké evropské projekty jako Galileo, GMES, řízení silničního a železničního provozu (ERTMS) a uspořádání letového provozu (SESAR).

Do roku 2030 bude EU muset nahradit polovinu svých elektráren. Pokud přijmeme správná rozhodnutí o strategických investicích nyní, mohly by být na počátku 20. let vyráběny dvě třetiny naší elektřiny nízkouhlíkově a také bezpečněji. V této souvislosti rozvoj evropské elektrické supersítě umožní výrazné zvýšení podílu energie z obnovitelných zdrojů a decentralizovanou výrobu. Rozhodující bude rovněž zvýšení energetické účinnosti, neboť se jedná o nejlevnější způsob, jak snížit emise a zároveň zvýšit energetickou nezávislost Evropy.

V **průmyslové politice**, která významně přispívá k růstu a vytváření pracovních míst a k rozvoji inovací, je nutné zaujmout zcela nový přístup, aby se průmysl mohl zaměřit na udržitelnost, inovace a kvalifikaci pracovníků, a zachovat si tak konkurenceschopnost na světových trzích. Stabilní a předvídatelné rámcové podmínky by měly průmyslu pomoci vyřešit konkurenční výzvy budoucnosti. Podniky v některých hospodářských odvětvích budou muset v důsledku krize řešit strukturální přebytek kapacit a EU bude muset usnadnit restrukturalizaci sociálně přijatelným způsobem a při zachování rovných podmínek pro všechny. K tomu je zapotřebí integrovaná průmyslová politika, která by podporovala konkurenční tržní mechanismy a zpřístupňovala nové zdroje pro udržitelný růst s důrazem na inovační kapacity, ekologické inovace, nové stěžejní technologie a dovednosti. Tato transformace rovněž nabízí možnost zlepšit regulační prostředí, zvýšit územní soudržnost a prosadit lepší podmínky pro podnikatele, posílit rozvoj malých a středních podniků a podpořit jejich potenciál růstu a internacionalizaci.

V období průmyslové restrukturalizace bude při podpoře přechodu k promyšlenějšímu a ekologičtějšímu hospodářství hrát klíčovou úlohu politika státní podpory. Pravidla státní podpory byla v posledních letech přepracována. Evropské podniky zvýšily produktivitu a využily úspor z rozsahu tak, že se chopily příležitostí nabízených jednotným trhem – nyní, kdy je nutná úprava v některých odvětvích, se Komise postará o to, aby zajistila, že jednotný trh bude nadále základem růstu EU a aby se vyhnula riziku vnitrostátních snah.

Cílem do roku 2020 je splnit naše dohodnuté představy týkající se změny klimatu a energie, posílení naší průmyslové základny, plné využití potenciálu malých a středních podniků a reakce na potřeby budoucnosti zvyšováním produktivity a snižováním vysokých nároků na zdroje.

Uskutečnění cílů: nejprve úspěšně překonat krizi

Prvním úkolem EU je samozřejmě úspěšně překonat krizi a rozvinout obecné strategie pro překonání krize, které zajistí vyvážený a udržitelný růst a zdravou fiskální politiku. Recese a napětí ve finanční oblasti měly větší dopad na země, které již před propuknutím krize trpěly velkou nerovnováhou či politickými nedostatky. Tato rozdílná situace vyžaduje diferencovanou reakci a koordinaci. Vedlejší účinky různých reakcí v jednotlivých zemích a politických oblastech vyžadují účinnou koordinaci v EU. Zejména je třeba zachovat rovné podmínky v odvětvích financí a podnikání a zohlednit makroekonomické vedlejší účinky v koordinované strategii EU pro překonání krize.

Finanční zdroje se v důsledku krize ocitly pod tlakem. Zbývající problémy ve finančním systému proto musí být vyřešeny rychle, aby se podpořil proces obnovy. Pro proces obnovy bude mít zásadní význam přístup k úvěrům a účinný dohled nad finančními trhy a přechod k hospodářství zaměřenému na hodnoty bude záviset na dostupnosti kapitálu na financování inovací. Nové priority musí být zohledněny v rozpočtových politikách.

Klíčovým úkolem nyní je vyrovnat trvalou potřebu finanční podpory krátkodobé poptávky s potřebou obnovit udržitelné veřejné finance a makroekonomickou stabilitu. Existuje riziko, že proces obnovy bude pomalý a že nepřinese dostatečný růst zaměstnanosti, kterým by se snížila vysoká úroveň nezaměstnanosti.

Uskutečnění cílů: využít stávajících nástrojů v novém přístupu

Komise se domnívá, že proto, abychom úspěšně překonali krizi a splnili cíle EU do roku 2020, potřebujeme strategii pro konvergenci a integraci, která by jednoznačněji uznávala rostoucí vzájemnou propojenost EU:

- vzájemnou propojenost mezi členskými státy ve formě (pozitivních či negativních) vedlejších účinků vnitrostátních akcí, především v eurozóně,
- vzájemnou propojenost mezi různými úrovněmi správy (EU, členské státy, regiony, sociální partneři – víceúrovňová správa),
- vzájemná propojenost mezi různými politikami, mezi politikami a nástroji a význam politické integrace při plnění obecných cílů,
- vzájemná propojenost na globální úrovni – žádný z našich členských států není dost velký, aby držel krok s rozvíjejícími se ekonomikami nebo aby tuto transformaci provedl sám.

Úkol vytvořit udržitelné sociálně tržní hospodářství, tj. solidární, promyšlenější a ekologičtější hospodářství, bude vyžadovat zvýšenou politickou koordinaci, lepší synergie za pomoci efektivní subsidiarity a posílené partnerství mezi EU a členskými státy při vytváření a provádění veřejných politik. Je nezbytná integrace různých politických nástrojů spojením institucionálních reforem, lepší regulace, nových iniciativ a veřejných investic.

- Plně využít jednotného trhu

Rámec **jednotného trhu** nám poskytuje potřebný prostor k dosažení těchto cílů. Je ústředním nástrojem, který zaručuje, že občané posílením hospodářské soutěže získají skutečné výhody

a že společnosti budou moci podnikat za stejných podmínek – za předpokladu, že pravidla jednotného trhu budou správně uplatňována, a to i v odvětvových politikách. EU však dosud nevyužívá všech výhod svého jednotného trhu vytvořeného před více než dvaceti lety: nadále přetrvávají překážky bránící přeshraničním aktivitám, což následně omezuje spotřebitele ve výběru, snižuje cenovou konkurenci a potenciál produktivity. Pro využívání jednotného trhu k dosažení cílů EU do roku 2020 potřebuje Evropská unie dobře fungující trhy, kde konkurence a přístup spotřebitelů stimulují růst a inovace. Posilovat úlohu občanů rovněž znamená, že trhy budou fungovat ve prospěch spotřebitele. Občané musí být právo plně se účastnit jednotného trhu. To vyžaduje posílení jejich schopnosti a důvěry, pokud jde o přeshraniční nakupování zboží a služeb, zejména prostřednictvím internetu.

Jednotný trh zaznamenal od svého zavedení výrazný vývoj. Byl koncipován před zavedením internetu a před tím, než se IKT staly jedním z hlavních stimulů růstu a než se služby staly tak dominantní částí evropské ekonomiky. Vznik nových služeb (např. on-line služeb, jako je elektronické zdravotnictví) vykazuje značný potenciál. Komise se domnívá, že pro dosažení priorit EU do roku 2020 je nezbytně nutné překonat fragmentaci, která v současné době brání toku elektronického obsahu a spotřebitelům a podnikům v přístupu, a že by jednotný trh měl být modernizován tak, aby reagoval na požadavky ekonomiky zítřka.

➤ Vytvořit program EU do roku 2020 v globálním kontextu

Tento nový program je vytvořen v kontextu globalizace, která v příštím desetiletí zůstane jedním z určujících faktorů evropské dynamiky. EU není sama, kdo rozpoznává příležitosti promyšleného a ekologického hospodářství pro dosažení větší konkurenceschopnosti a prosperity; ostatní země stanovily obdobné priority a značně investují do ekologických technologií, IKT a inteligentních sítí. Aby si EU udržela náskok, musí být rychlá při využívání příležitostí a předpokládání budoucích trendů a při přizpůsobování se těmto trendům. Krize zvýraznila rozsah vzájemného propojení v evropských a globálních ekonomikách. Pro splnění našich cílů 2020 musíme jednat rozhodně ve skupině G20 a na mezinárodních fórech za účelem podpoření zásad udržitelného sociálně tržního hospodářství v globálním kontextu.

Mezinárodní obchod je jednou z hnacích sil růstu, zaměstnanosti a investic v EU. Měli bychom jednat jak v rámci WTO, tak cestou dvoustranné spolupráce s cílem zajistit omezení překážek, jež brání mezinárodním tokům obchodu a investic, a podpořit otevřený světový obchod založený na pravidlech. Měli bychom také prohloubit naše hospodářské a politické vztahy s klíčovými strategickými partnery a přitom klást zvláštní důraz na přístup na trh, přístup k energii a surovinám a na pokrok v oblasti enviromentálních a sociálních cílů.

➤ Podpořit růst plným využitím Paktu o stabilitě a růstu

Pakt o stabilitě a růstu spolu s dalšími mnohostrannými nástroji dohledu bude hrát důležitou úlohu při usměrňování rozpočtových politik s cílem dosáhnout fiskální konsolidace a při poskytování rozpočtových prostředků pro dosažení udržitelného růstu a zaměstnanosti. Při konsolidaci veřejných financí musí členské státy přesměrovat veřejné výdaje na tematické cíle EU do roku 2020, aby bylo možné provést nezbytné investice do budoucnosti Evropy. V době významných rozpočtových omezení je ze všeho nejdůležitější investovat omezené zdroje do udržitelného růstu. Investice a strukturální reformy, které mají vést k promyšlenějšímu, propojenému a ekologičtějším hospodářství, přinesou větší zisky a usnadní konsolidaci veřejných financí.

Velké změny zároveň nemohou být uskutečněny bez investic do lidí a výrobních kapacit. Pro rozvoj hospodářského potenciálu musí být plně provedeny strukturální reformy, aby byly vytvořeny nové zdroje růstu. Posílený **program strukturálních reforem** vycházející z opatření pro zvyšování potenciálního růstu a produktivity bude mít prospěch také z koordinace na úrovni EU, a to při jeho vytváření a provádění, v neposlední řadě pro plné využívání jednotného trhu.

Právě v době nezbytné fiskální konsolidace poskytuje Pakt o stabilitě a růstu prostor pro investice do budoucnosti. Jedná se o upřednostnění investic do výzkumu, vývoje a nových technologií, do inovací, do vysoce kvalitního vzdělávání a rozvoje dovedností a do inteligentních sítí, což znamená kombinovat investice s modernizací stávajících struktur, včetně zvyšování účinnosti veřejné správy a reformy právních předpisů.

- Zohlednit politické priority v našich veřejných rozpočtech

Jakmile budou tyto nové priority schváleny, musejí být zohledněny v rozpočtových politikách. Komise má v úmyslu začlenit je do přezkumu rozpočtu, který zveřejní příští rok, a do svého návrhu příštího víceletého finančního rámce. Obdobně by členské státy měly také přezkoumat své veřejné výdaje, aby zvýšily kvalitu a účinnost a navzdory závažným rozpočtovým omezením našly prostor pro investice do udržitelného růstu. Zároveň je třeba vyvíjet nové finanční modely (např. partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem, využívání financí EU nebo EIB), aby zdroje veřejného a soukromého sektoru mohly být sdíleny a aby se maximalizovaly jejich účinky.

- Vytvořit jasnou správu věcí veřejných, aby byla nová strategie účinná

Strategie bude prováděna prostřednictvím partnerského přístupu pro plnění omezeného souboru klíčových cílů. Její specifické akce a cíle mohou být dosaženy pouze prostřednictvím partnerství, neboť akce na úrovni EU, na vnitrostátní a regionální úrovni má zásadní význam, jakož i propojení mezi těmito úrovněmi, které umožní plně rozvinout potenciál této strategie. Pokud jde o Radu, ústřední význam pro budoucí strategii by měla mít Evropská rada, neboť je subjektem, který zajišťuje integraci politik a řídí vzájemné vztahy mezi členskými státy a EU. V návaznosti na nová ustanovení Lisabonské smlouvy by proto měla stanovovat strategii, tedy činit klíčová rozhodnutí a určovat cíle. Složení Rady, např. Rada ve složení pro hospodářské a finanční věci, a příslušné tematicky zaměřené rady by pak prováděly tato rozhodnutí integrovaně, přičemž každá by při provádění vize dlouhodobých cílů EU do roku 2020 jednala v rámci svých pravomocí.

Komise by uvítala, kdyby Evropský parlament hrál podstatně větší úlohu v nové správní struktuře. Vedle své tradiční úlohy v oblasti zaměstnanosti a integrovaných hlavních směrů by Parlament mohl vyjádřit své názory na strategii EU pro rok 2020 před jarním zasedáním Evropské rady.

Vize EU do roku 2020 bude potřebovat aktivní podporu zúčastněných stran, např. sociálních partnerů a občanské společnosti. Pro její úspěch bude mít zásadní význam také to, jak bude přijata v různých regionech EU. Komise by byla ráda, kdyby vnitrostátní parlamenty projevil zvláštní zájem o vývoj této nové strategie.

Na jarním zasedání Evropské rady v roce 2010 by měla být tato strategie stanovena na následujících pět let na základě návrhu, který Komise předloží počátkem roku 2010. Evropská rada by měla stanovit několik hlavních cílů a definovat příslušná politická opatření, které

bude třeba provést na úrovni EU a členských států v partnerské spolupráci. Závěry Evropské rady s příslušnými politickými směry pro EU a členské státy by se tak staly základem integrovaných hlavních směrů předpokládaných ve Smlouvě.

Členské státy by měly pro každý z těchto cílů stanovit národní cíle na období pěti let, které by odpovídaly jejich odlišným situacím a jejich výchozím pozicím. Komise a Evropská rada budou každoročně sledovat pokrok v členských státech a na úrovni EU.

Připomínky

Komise uvítá připomínky a návrhy k myšlenkám vyjádřeným v tomto dokumentu. Připomínky je nutno zaslat na adresu EU2020@ec.europa.eu do 15. ledna 2010.

Obdržené příspěvky budou zveřejněny na internetu, s výjimkou případů, kdy autor nesouhlasí se zveřejněním svých osobních údajů proto, že by takové zveřejnění poškodilo jeho oprávněné zájmy. V takovém případě může být příspěvek zveřejněn bez uvedení jména autora. Žádáme profesní organizace, které se účastní této konzultace, aby se zaregistrovaly na stránkách Komise v rejstříku zástupců zájmových skupin, pokud tak dosud neučinily (<http://ec.europa.eu/transparency/regrin/>). Tento rejstřík byl zřízen v rámci Evropské iniciativy pro transparentnost s cílem poskytnout Komisi a široké veřejnosti informace o cílech, financování a strukturách zástupců zájmových skupin.